

FISKEKONTROLL OCH FISKETILLSYN

Syftet med kontroll och tillsyn av fisket är att se till att bestämmelserna om fisket tillämpas på ett korrekt sätt och att vid behov kräva att de efterlevs. Medlemsstaterna, kommissionen och aktörerna delar befogenheterna och ansvaret för detta. Medlemsstater som inte följer dessa regler kan åtalas i enlighet med överträdelseförfarandet.

RÄTTSLIG GRUND

Artiklarna 38 till 43 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006. Förordningen har delvis ändrats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/812 av den 20 maj 2015 vad gäller landningsskyldigheten.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 av den 8 april 2011 med detaljerade tillämpningsföreskrifter för rådets ovannämnda förordning, delvis ändrad genom kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1962 av den 28 oktober 2015.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1626 av den 14 september 2016 om ändring av rådets förordning (EG) nr 768/2005 om inrättande av Gemenskapens kontrollorgan för fiske.

MÅL

Kontrollpolitikens mål är att garantera att:

- endast tillåtna fiskmängder fångas och att data för fiskeförvaltning samlas in,
- medlemsstaterna och kommissionen fullgör sina respektive roller i rätt tid,
- reglerna tillämpas inom alla fisken och harmoniserade påföljder utdöms över hela EU,

— spårbarhet i hela distributionskedjan "från nätet till tallriken".

Det hör till unionens behörighet att anta åtgärder medan enskilda medlemsstater ansvarar för att genomföra dem och utdöma påföljder vid överträdelser i geografiska områden som faller inom deras jurisdiktion.

RESULTAT

Det nuvarande systemet inrättades genom den kontrollförordning som trädde i kraft den 1 januari 2010 och som innebar en genomgripande modernisering av EU:s strategi avseende fiskekontroll. Genom förordningen har systemet i synnerhet anpassats till de stränga åtgärder som EU antog 2008 för att bekämpa olagligt fiske. Vid de successiva reformerna av den gemensamma fiskeripolitiken (från förordning (EG) nr 2371/2002 till förordning (EU) nr 1380/2013) infördes också ändringar som syftade till att avhjälpa brister som länge funnits. Bland dessa åtgärder kan nämnas följande:

a. Utökat samarbete i fråga om tillsyn, och skapande av en gemensam inspektionsorganisation i syfte att se till att EU:s och medlemsstaternas resurser för inspektion och övervakning via Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA, se nedan)

b. Gradvist klagörande av befogenheterna för aktörer inom fiskerisektorn

— Medlemsstaterna ansvarar för att den gemensamma fiskeripolitikens regler genomförs på deras territorier och i deras vatten, liksom av de fartyg som seglar under deras flagg utanför dessa vatten.

— Kommissionen ska se till att medlemsstaterna uppfyller sina skyldigheter på ett rättvist och effektivt sätt. Den ska regelbundet ta fram en utvärderingsrapport om sina åtgärder när det gäller medlemsstaternas tillämpning av reglerna i den gemensamma fiskeripolitiken. Rapporten ska läggas fram för Europaparlamentet och rådet.

— De aktörer som ägnar sig åt fiske, från fångst till saluföring, transporter och förädling, ska följa nationella lagbestämmelser i alla skeden av produktionen.

c. Bättre efterlevnad och harmoniserad tillämpning av reglerna

Medan sanktionerna i medlemsstaterna har varierat, vilket gjort det svårare att nå en enhetlig gemensam efterlevnad, sammanställer kommissionen en resultattabell för att förbättra efterlevnaden genom att öka det allmänna medvetandet om hur väl medlemsstater sköter sin kontroll och tillsyn.

En förteckning över allvarliga överträdelser har kommit att utgöra grunden för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder i nationell lagstiftning. Sedan 2012 har medlemsstaterna varit skyldiga att införa ett poängsystem för allvarliga överträdelser när det gäller licenser som hänför sig till särskilda fartyg. Systemet ska utvidgas till att omfatta fartygens befälhavare.

d. Kontroller genomförs nu i alla led i kedjan

Fiskefartyg kan inte lämna en hamn utan fiskelicens. För varje fisklast måste uppgifter som bevisar att fisken fångats lagligt tillhandahållas. Detta system gäller all fiskeverksamhet i EU:s farvatten, alla EU:s fiskefartyg och alla EU-medborgare oberoende av var fisket utövas. Det gäller också fritidsfiske som omfattar känsliga

fiskbestånd och vattenbruk, i den utsträckning dessa omfattas av regler på EU-nivå, t.ex. fiske efter ål eller visst fritidsfiske efter blåfenad tonfisk.

e. Modern teknik som tillämpas för övervakning och kontroll har successivt börjat kombineras med traditionella inspektioner

Till denna teknik hör för närvarande det elektroniska rapporteringssystemet (ERS eller "e-loggbok") som används för att registrera uppgifter om fångster, landningar, försäljning m.m. och för att rapportera dessa uppgifter inom medlemsstaterna.

Medlemsstaterna är skyldiga att utbyta uppgifter om fiskeverksamheten (fiskeloggbook, omlastningsdeklaration, landningsdeklaration etc.). Särskilt när ett fartyg som tillhör en medlemsstat utövar fiskeverksamhet i en annan medlemsstats vatten måste fartygets flaggstat på begäran vidarebefordra de obligatoriska uppgifterna till den sistnämnde. Dessa uppgifter bör registreras, lagras på ett säkert sätt och göras tillgängliga för alla medlemsstater. Dessutom ska formen för utbyte och vidarebefordran av uppgifter baseras på standarden P1000 från FN:s Centre for Trade Facilitation and Electronic Business (UN/CEFACT).

Fartygsövervakningssystemet (VMS) är ett satellitbaserat system som regelbundet tillhandahåller uppgifter om fartygs position, kurs och hastighet (båda systemen är numera obligatoriska för fartyg som är längre än 12 meter). Icke-EU-fartyg av samma storlek måste ha en fungerande satellitföljare ombord när de rör sig i EU:s vatten. Det automatiska identifieringssystemet (AIS) är ett autonomt och kontinuerligt system för identifiering och övervakning av fartyg, vilket används för sjösäkerhet och sjöfartsskydd. Systemet håller gradvis på att utvidgas till att omfatta alla EU:s fiskefartyg som är längre än 15 meter.

EUROPEISKA FISKERIKONTROLLBYRÅN

Europeiska fiskerikontrollbyrån inrättades 2005 och är en viktig aktör när det gäller att förbättra efterlevnaden av den gemensamma fiskeripolitikens regler. Kontrollbyrån har gjort tillsynen enhetligare och effektivare genom att sammanföra EU:s och medlemsstaternas resurser när det gäller kontroll, inspektion och övervakning av fiskeverksamheten och deras samordning (med planer för gemensamt utnyttjande som sitt viktigaste instrument). Byrån övervakar fartyg som är längre än 12 meter^[1]. Denna operativa samordning, som är kontrollbyråns viktigaste uppgift, har bidragit till att komma till rätta med de brister i tillsynen som berodde på skillnader i medlemsstaternas resurser och prioriteringar i kontrollsystemen.

Genom antagandet av förordning (EG) nr 1224/2009 tilldelades kontrollbyrån nya befogenheter i syfte att göra den effektivare. Kontrollbyråns insatser finansieras ur följande tre källor: EU:s budget, ersättning för tjänster som tillhandahålls medlemsstaterna samt intäkter från publikationer, utbildning och andra tjänster kontrollbyrån erbjuder.

Inför lanseringen 2014 av den nyligen reformerade gemensamma fiskeripolitiken inriktade sig kontrollbyrån på nya insatser som syftar till att stärka en efterlevnadskultur

[1]EUT L 343, 22.12.2009, s. 9.

och likvärdiga förutsättningar inom hela fiskerisektorn. Följande specifika verktyg kommer att ge ny drivkraft i riktning mot detta mål:

- Regionala planer för gemensamt utnyttjande: Ett instrument genom vilket kontrollbyrån organiserar utnyttjandet av de nationella mänskliga och materiella resurser för kontroll och inspektion som har sammanförts av medlemsstaterna. Genom planer för gemensamt utnyttjande främjas den kostnadseffektiva och samordnade användningen av medlemsstaternas mänskliga och materiella resurser, och kontrollbyrån har börjat utvidga planerna för gemensamt utnyttjande till att även omfatta regionala flerartsplaner för gemensamt utnyttjande (Nordostatlantiska fiskerikommissionen (NEAFC), Nafo och pelagiska arter i Europeiska unionens västliga vatten). Kontrollbyrån planerar en utvidgning till regionalt och permanent flerartsfiske inom en mycket nära framtid.
- Strategier för kontroll av förbudet mot utkast: Dessa strategier ska helst genomföras via regionala planer för gemensamt utnyttjande. På så sätt kan beslut fattas på styrgruppsnivå, och kontrollbyrån kan hjälpa till att övervaka dem på ett effektivt sätt. Beroende på fiskets särdrag kommer olika metoder att tillämpas och tillgängliga verktyg kommer att användas och testas. Detta är synnerligen viktigt för att komplettera den nya gemensamma fiskeripolitiken.
- Fokusgrupper för utvärdering av kostnadseffektivitet och efterlevnad: Inrättandet av två fokusgrupper för utvärdering av efterlevnad och kostnadseffektivitet i samband med kontrolluppdrag.
- Grundutbildning: Grundutbildningen för medlemsstaternas fiskeriövervakning kommer för första gången att bidra till och tillämpa den gemensamma fiskeripolitiken på ett enhetligt sätt.
- Kontrollbyråns system för informations- och kommunikationsteknik: Systemen är utformade så att de kompletterar individuella nationella system. Det rör sig om unika system som utvecklats av kontrollbyrån och gjorts tillgängliga för medlemsstaterna i syfte att stödja kontrollen av den gemensamma fiskeripolitiken på EU-nivå. Dessa elektroniska verktyg möjliggör ett kontinuerligt informations- och underrättelseutbyte i realtid och därmed begränsas riskerna för manipulering av informationen och likaså bristande efterlevnad.

Sedan oktober 2016, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om inrättandet av en europeisk gräns- och kustbevakning, inbegriper Europeiska fiskerikontrollbyråns uppdrag även samarbete med europeiska gräns- och kustbevakningen och Europeiska sjösäkerhetsbyrån inom deras respektive uppdrag, med syfte att öka effektiviteten i kustbevakningsuppgifterna^[2]. Detta samarbetsarrangemang stöder de nationella myndigheterna med att tillhandahålla gemensam information, övervaknings- och utbildningstjänster, och planering och genomförande av multifunktionella insatser på området övervakning till havs.

[2]Kustbevakningsuppgifter kan inbegripa: sjösäkerhet, säkerhet, sök- och räddningsinsatser, gränskontroll, fiskerikontroll, allmän brottsbekämpning och miljöskydd.

Europeiska gräns- och kustbevakningen strävar i sin tur bland annat efter att säkerställa insamling och utbyte av sådana uppgifter som är relevanta för fiskerikontroll, upptäckt av föreningar och efterlevnaden av sjöfartslagstiftningen.

Europeiska sjösäkerhetsbyrån tillhandahåller integrerade sjöfartstjänster, som grundar sig på fartygsrapporteringssystem (t.ex. VMS) och andra övervakningssystem, till den europeiska gräns- och kustbevakningen och EFCA. Dessa informationstjänster inbegriper tjänster för att upptäcka, identifiera och spåra fartyg, övervaka avreseorter och upptäcka avvikelser, vilket även underlättar identifieringen av olagligt, oreglerat och orapporterat fiske.

Ett viktigt steg i bekämpningen av olagligt, oreglerat och orapporterat fiske togs i juni 2016 när avtalet om hamnstatsåtgärder trädde i kraft, lett av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) sedan 2009 och undertecknat av mer än 30 nationer, däribland EU på de 28 medlemsstaternas vägnar. Avtalet om hamnstatsåtgärder är det första bindande internationella fördraget någonsin som är specifikt inriktat på olagligt fiske, och avtalet fastställer krav och interventioner som hamnstaterna har tagit på sig, som utländska fiskefartyg måste följa eller som de är föremål för som ett villkor för att använda hamnstatens hamnar. Till dessa hör förhandsanmälan om tillträde till hamn, användning av utsedda hamnar, restriktioner för tillträde till hamn och landning av fisk, dokumentationskrav och hamninspektioner, och även relaterade åtgärder såsom förteckning över IUU-fartyg, handelsrelaterade åtgärder och sanktioner

GENOMFÖRANDE AV DEN NYA SKYLDIGHETEN ATT LANDA FÅNGSTER

Sedan 2014 har den gemensamma fiskeripolitiken omfattats av skyldigheten att landa alla fångster, gradvis införd från och med 2015, som därmed satt stopp för den slösaktiga praxisen att kasta säljbara fiskarter överbord. I förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken, vilken ändrades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/812 av den 20 maj 2015 vad gäller landningsskyldighet, fastställs en rad tekniska åtgärder för bevarande (hur och var fiskare får fiska, detaljerad beskrivning av de fiskeredskap som får användas, stängda områden och andra åtgärder för att skydda den marina miljön). I den befintliga kontrollförordningen beaktas skyldigheten att landa fångster, inbegripet bestämmelserna om rapportering och förvaring av fångster och införandet av regler för användningen av elektroniska fjärrövervakningssystem och regler för att ha observatörer med ombord för att övervaka efterlevnaden.

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Europaparlamentet är medlagstiftare inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet efter antagandet av Lissabonfördraget, och spelar en viktig roll i definitionen av den gemensamma fiskeripolitiken och kontrollförordningen.

Europaparlamentets fiskeriutskott (PECH) granskar kontroll- och tillsynsåtgärderna för politiken, eftersom ett effektivt och icke diskriminerande genomförande av reglerna måste utgöra en av grundpelarna för den gemensamma fiskeripolitiken. Fiskerisektorns

intressen skyddas bäst på lång sikt genom respekt för reglerna och konsekventa kontroller. I detta avseende, med tanke på att det finns stora skillnader i tillämpningen av kontrollförordningen i medlemsstaterna, antog Europaparlamentet den 25 oktober 2016 en [resolution](#) om hur fiskerikontrollerna i Europa kan göras enhetliga. Till rekommendationerna för att säkerställa att fiskeribestämmelserna efterlevs och att kontrollpraxisen är enhetlig hör: att förbättra samarbetet mellan medlemsstaterna genom utväxling av inspektörer, kontrollmetoder och uppgifter, att stärka EFCA:s uppdrag och resurser, att införa en enhetlig plan för utbildning av fiskeriinspektörer, att standardisera kontrollförfaranden och sanktioner i unionen samt att inrätta mekanismer för att lyfta fram bästa praxis för att öka efterlevnaden. Den 30 maj 2018 antog Europaparlamentet en [resolution](#) om genomförande av kontrollåtgärder för fastställande av fiskeriprodukters överensstämmelse med kriterier för tillträde till EU-marknaden.

Europaparlamentet granskar även EFCA:s årsrapport och beviljar ansvarsfrihet för budgeten.

Undersökningar beställda av PECH-utskottet:

- [De sociala och ekonomiska effekterna av pricksystemet \(Social and Economic Impact of the Penalty Point System \(2016\)\)](#)
- [Den gemensamma fiskeripolitiken – överträdelseförfaranden samt genomförda sanktioner i Europeiska unionen \(The CFP – Infringement Procedures and Imposed Sanctions throughout the EU \(2014\)\)](#)
- [Olagligt, orapporterat och oreglerat fiske: Sanktioner i Europeiska unionen \(Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: Sanctions in the EU\)](#)

Priit Ojamaa
05/2019

